

LEDAREN

TEMANUMMER FRAMTIDENS EKONOMI

Mot en hållbar och rättvis välfärd

DÅ TANKEN PÅ ATT GÖRA ett jubileumsnummer av tidskriften för att fira att Ekonomiska samfundet fyller 130 år föddes var det inte svårt att komma fram till vilket fokus festnumret ska ha. Alla ekonomiska frågor kretsar kring vad som kommer att ske i framtiden och det gäller med andra ord att säga någonting om hur framtidens ekonomi ter sig.

Det finns två stora frågor som dominerar framtidsdebatten. Den ena är kravet på en hållbar ekonomi och det kravet är ovillkorligt, av den uppenbara anledningen att all produktion som släpper ut växthusgaser, förbrukar resurser snabbare än de förnyas, eller förstör ekologiska system genom nedsmutsning, undergräver det mänskliga släktets existensförutsättningar.

DEN ANDRA DOMINERANDE trenden är artificiell intelligens (AI), som tar över många arbetsuppgifter som sköts av människor och som har allt större kapacitet att generera text, tal och annat innehåll, och göra nya kombinationer av olika saker. Det är omstritt hur djupgående och omvälvande den artificiella intelligensens betydelse är, men

”Alla ekonomiska frågor kretsar kring vad som kommer att ske i framtiden.”

säkert är att den kommer att vara närvarande i allt fler funktioner.

I den inledande artikeln frågar Eeva Hellström vad som händer om ekonomin inte primärt bedöms utifrån storlek och tillväxt, utan utifrån hur den lyckas producera hållbar och rättvis välfärd. I följande artikel förhåller sig Edvard Johansson kritisk till att det skulle vara möjligt att angripa till exempel miljöproblem genom en nerväxt som medvetet strävar efter att minska BNP.

Anna Herlin skriver om hur nödvändigt det är för företagen att ha en stark hållbarhetsstrategi som kan garantera både företaget och mänskligheten en livskraftig framtid.

Sonja Finér ser det som ett klart steg framåt att företagsansvaret blivit lagstadgat genom EU-direktiv, men att det fortfarande finns en väg att gå för att offren för

Mikael Kosk

är redaktör
för Ekonomiska
samfundets tidskrift.

kränkning av mänskliga rättigheter ska få rättvisa.

Kristina Heinonen, Johanna Gummerus och **Anna Aminoff** tar upp konsumentens synvinkel på företagens ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet, vilka värderas allt högre.

HANNU TOIVONEN definierar artificiell intelligens som dataprogram som fungerar ändamålsenligt vid lösningen av svåra uppgifter; dock kan en modell skapad av AI inte förstå modellen den själv producerat.

Linda Mannila skriver om att AI i grunden kan komma att omforma vårt sätt att arbeta men mera som ett komplement än en ersättare.

Max Oker-Blom analyserar vad upphovsrätten innebär i samband med generativ AI och visar att det finns en hel del rättsliga och etiska frågor som pockar på svar. Oker-Blom har även intervjuat **Peter Sarlin**, vars AI-företag gått i spetsen för utveckling av teknologi och språkmodeller och sålts till USA.

EFTER FINANSKRISEN har Finland knappt upplevt någon ekonomisk tillväxt och affärslivet beskrivs som anemiskt.

Låt oss massivt satsa på den förnyelse vi alla vet att vi behöver, receptet för ett starkare näringsliv finns redan, skriver **Mårten Mickos**.

Enligt **Carl Haglund** är de viktigaste frågorna som behöver lösas arbetskraftsinvandringen, kapitalflykten, bristen på

industriella investeringar och den övertunga offentliga sektorn.

EKONOMIN KAN INTE FINNAS i en värld för sig utan den är beroende av mänskliga värderingar. **Sixten Korkman** skriver om att humanismen erbjuder värderingar som inte kan eller bör förbigås då man analyserar den ekonomiska politiken.

Jubileumsnumrets utländska gäst är rektor **Lars Strannegård**, som ser kultur som en helt central ingrediens i sitt liv och som någonting med vars hjälp han vill utbilda bättre beslutsfattare.

INGEN FRAMTID kan finnas utan historiska perspektiv. **Nils Torvalds** gör en historisk betraktelse av hur Europa gått från krig och kamp om resurser till insikt om att de europeiska staterna i ekonomiskt och politiskt avseende är beroende av varandra.

Torsten Santavirta ägnar sig åt national-ekonomisk forskning kring krigens orsaker och konsekvenser, och han pekar på socioekonomiska faktorer i sin analys av rödgardister i inbördeskriget samt tvångsförflyttade karelare och krigsbarn under andra världskriget.

I bokrecensionerna finns slutligen betraktelser av hur de rika blivit bemötta av det omgivande samhället och av kampen för att styra utvecklingen av den digitala ekonomin. Det är många olika perspektiv på ekonomin detta specialnummer vill bjuda på.

God läsning och väl mött!